

Младеновачки Глас

2 4 0 6 2 2 5 1

цена 40 динара

БРОЈ 511

12. април 2024.

информације и огласи

Јавни конкурс за избор пројеката
у области културе који се у 2024.
суфинансирају из буџета
Градске општине Младеновац

страница 2

Прослављена Бибијака,
заштитница деце

страница 3

У Младеновцу одржано престижно
шаховско такмичење

страница 3

Ајел МУП

Не палите ватру на отвореном

страница 4

Заборављени јунак

страница 4

Савешти за пољопривреднике

Ђубрење дуње

страница 5

Драгослав Жика Обрадовић: Кажем ја себи...

Србија не сме да стане,
а Шапић мора да закочи

страница 6

Фељшон: Милосав Б. Влајић

У НОЋИМА БЕЗ ЗВЕЗДА /11

странице 9 и 10

На 60. државном такмичењу из физике ученика
средњих школа, које је одржано 6. и 7. априла у Београду у Математичкој гимназији, Сава Угриновић,
ученик другог разреда младеновачке Гимназије освојио је прву награду.

Фудбал: Београдска зона

Савладан и Болеч

Фудбал: Прва београдска лига, трина Ц
Кршљани убедљиви против
Рајковчана, Јагњилци
поставили рекорд: 16:1!

Одбојка

ОК Младеновац испао
из Прве лиге Србије

Олимпијска фудбалска лига

Борац ниже победе

Рвачи успешни на
Купу Сарајева

Успех атлетичара на Школском
првенству Београда

странице 7 и 8

ПРЕНОЋИШТА - МЛАДЕНОВАЦ
2500 дин. по поштом. 063/310-205

Веће градске општине Младеновац расписује

**ЈАВНИ КОНКУРС
ЗА ИЗБОР ПРОЈЕКТА У ОБЛАСТИ КУЛТУРЕ КОЈИ СЕ
СУФИНАНСИРАЈУ ИЗ БУЏЕТА ГРАДСКЕ ОПШТИНЕ МЛАДЕНОВАЦ
ЗА 2024. ГОДИНУ**

I НАМЕНА СРЕДСТАВА И ИЗНОС

Конкурс се расписује за пројекте у култури који се односе на очување, унапређење и развој културе и уметности и савременог уметничког стваралаштва од значаја за градску општину Младеновац.

Јавни конкурс се расписује за пројекте из области културне делатности, и то:

- 1) музика (стваралаштво, продукција, интерпретација);
- 2) уметничка игра - класичал балет, народна игра, савремена игра (стваралаштво, продукција и интерпретација);

За реализацију пројеката из области културе који се суфинансирају из буџета градске општине Младеновац 2024. годину, обезбеђена су средства у износу од 1.150.000,00 динара у складу са Одлуком о привременом финансирању градске општине Младеновац за период јануар - јун 2024. годину ("Службени лист града Београда", бр. 30/24).

II ПРАВО УЧЕШЋА

Једном пријавом може се конкурисати само за једну област културне делатности.

Право учешћа на конкурсима имају уметничка и друга удружења регистрована за обављање делатности културе најкасније до 31.12.2023. године, која имају седиште на територији ГО Младеновац, појединци (уметници, сарадници, односно стручњаци у култури), као и други субјекти у култури, осим установа културе чији је оснивач градска општина Младеновац.

Уколико је подносилац пројекта појединац, корисник средстава може бити искључиво правно лице преко кога се остварује пројекат, партнер подносиоца пројекта, или који на други начин учествује у пројекту. Одобрена средства не могу бити уплаћена на жиро рачун физичког лица, нити се корисник средстава може накнадно мењати.

Учесник конкурса може поднети захтев за суфинансирање највише до 80% вредности пројекта.

Средства буџета која се додељују на конкурсима, не могу бити мања од 50.000,00 динара. нити већа од 800.000,00 динара по Пројекту.

Средства добијена на конкурсима морају се правдати најкасније у року од 15 дана од дана реализације пројекта.

Предмет финансирања по расписаном јавном конкурсима не могу бити пројекти који доносе профит удружењима, заговарају насиље, нетолерантност или било коју врсту дискриминације.

Прихватљиви трошкови укључују управљање, администрација или особље ангажовано на реализацији пројектних активности (особе ангажоване у раду са корисницима, стручни сарадници на пројекту ангажовани за специфичне послове), трошкови организације пројектне активности, трошкови јавних догађаја (трошкови израде штампаних и електронских материјала, трошкови оглашавања, емитовања и сл.), остали трошкови (израда студија, публикација, трошкови истраживања и сл), трошкови набавке потрошног материјала, оперативни трошкови канцеларије и сл. (без режијских трошкова).

Неприхватљиви трошкови су: дугови и покривање губитака или дуговања, пристигле пасивне камате, ставке које се већ финансирају из других пројеката, куповина земље или зграда или реновирање историја и сл.

Пријаве на конкурс подносе се на посебном пријавном обрасцу који је саставни део конкурсне документације, који се може преузети са интернет-странице градске општине Младеновац.

III ДОКУМЕНТАЦИЈА

1. Уз пријаву на конкурс (Образац 1 - објављен на званичној интернет презентацији градске општине Младеновац), подносилац пријаве подноси и:

- Образац описа пројекта и буџета (Образац 2 - објављен на званичној интернет страници градске општине Младеновац);
 - Образац изјаве о висини учешћа сопствених средстава (Образац 3 - објављен на званичној интернет страници градске општине Младеновац);
 - извод из регистра у којем је подносилац пријаве регистрован;
 - фотокопија статута;
 - биографија и доказ о партнерству са правним лицем (оверени споразум, уговор) уколико пријаву подноси појединац;
 - 2. доказ да рачун подносиоца пријаве па конкурс није блокиран - (потврда пословне банке);
 - 3. изјава да ће се пројекат реализовати на територији градске општине Младеновац
- Непотпуне и неблаговремене пријаве, као и пријаве које нису у складу са условима јавног конкурса не разматрају се.

IV КРИТЕРИЈУМИ ЗА ОЦЕНУ ПРОЈЕКТА

Критеријуми на основу којих ће се оцењивати пројекти пријављени на јавни конкурс су:

- 1) усклађеност пројекта са општим интересом у култури и циљевима и приоритетима конкурса;
- 2) квалитет и садржајна иновативност пројекта;
- 3) капацитети потребни за реализацију пројекта и то:

- (1) стручни, односно уметнички капацитети,
 - (2) неопходни ресурси;
 - 4) финансијски план - разрађеност, усклађеност са планом активности пројекта, економичност и укљученост више извора финансирања;
 - 5) степен утицаја пројекта на квалитет културног живота заједнице.
- Критеријуми из претходног става примењују се на појединачне области културне делатности уз поштовање специфичности тих области.
- Стручна комисија за избор пројеката, коју образује Веће градске општине Младеновац врши оцену сваког пројекта на основу вредновања критеријума који су утврђени за оцењивање пројеката пријављених на јавни конкурс.

Пријава на јавни конкурс са свом потребном документацијом подноси се у затвореној коверти у штампаном издању на писарници Управе градске општине Младеновац, ул. Јанка Катића бр. 6, са назнаком НЕ ОТВАРАЈ - ПРИЈАВА НА КОНКУРС ЗА ИЗБОР ПРОЈЕКТА У ОБЛАСТИ КУЛТУРЕ КОЈИ СЕ СУФИНАНСИРАЈУ ИЗ БУЏЕТА ГРАДСКЕ ОПШТИНЕ МЛАДЕНОВАЦ ЗА 2024. ГОДИНУ, или путем поште препорученом пошиљком.

V ОПШТЕ ИНФОРМАЦИЈЕ

Образац за пријаву на конкурс, опис Пројекта и буџета, као и изјава о висини учешћа сопствених средстава, објављују се и на сајту градске општине Младеновац www.mladenovac.rs, где су видљиви и доступни све време трајања конкурса, а конкурс и у недељном листу „Младеновачки глас“.

Образложено Решење о расподели средстава донеће Веће градске општине Младеновац на основу образложеног предлога Комисије. Решење о суфинансирању пројеката по расписаном конкурсима биће објављено на сајту градске општине Младеновац www.mladenovac.rs и достављено свим учесницима конкурса.

Конкурсни материјал се не враћа.

Пријаве које стигну ван прописаног рока или на погрешно м обрасцу неће бити разматране.

Додатне информације се могу добити радним данима од 10 до 14 часова на телефон: 011/8241-697.

Рок за подношење пријава на конкурс је 30 дана од дана објављивања на званичној интернет страници градске општине Младеновац, почев од 8. априла 2024. године, па закључно са 7. мајем 2024. године, рачунајући и тај дан.

Резултати јавног конкурса објављују се на званичној интернет страници градске општине Младеновац најкасније 60 дана од дана завршетка подношења пријава.

Прослављена Бибијака, заштитница деце

Православни верници ромске националне мањине у Младеновцу прославили су славу тетка Бибију, уз молитву свештеника, паљења свећа и свечаног ломљења колача за здравље деце и болесних.

Верским обредима код дрвећа записа у Карађорђевој и Шарпланинској улици присуствовали су председник Градске општине Младеновац, Владан Глишић, чланови Већа, Сузана Васић и Дарко Ђебић и одборник у Скупштини општине Младеновац, Милош Петровић, који су том приликом грађанима ромске националности православне вероисповести честитали празник, са жељом за добро здравље, напредак и благостање.

Празник Бибијака посвећен је ромској неканонизованој светитељки. Познати српски етнолог Драгољуб Ацковић је у својој студији из 2004. године „Теткица Бибија“ записао легенду о Теткици Бибији, која је забележена тридесетих година двадесетог века. Према легенди, Бибија или Тетка ишла је, у време када је владала колера, од врата до врата кроз неко село, са своја два јарета. Нико није хтео да их пусти у кућу, све док није стигла до врата неке сиромашне породице са шесторо деце. Поделили су са њом парче хлеба, а она је њихову болесну децу те ноћи излечила. Од тада православни Роми широм света славе Бибију, молећи се тако за здравље деце. На овај дан, који је изузетно важан за Роме, окупљају се породице и фамилије, а у родна места долазе и они чланови који раде у иностранству. После обреда освећивања записа и кађења, дружење се наставља уз музику и весеље по којима је ромска заједница препознатљива.

Обележен Међународни дан Рома

У пријатној и веселој атмосфери, прослављен је, са децом ромске националности и њиховим родитељима Међународни дан Рома, 8. април. За игру, песму и много добре енергије побринули су се аниматори, који су кроз креативне активности и музичке перформансе измамили осмехе на лицима присутне деце.

Члан Већа, Сузана Васић, честитала је у име Градске општине Младеновац суграђанима ромске заједнице данашњи дан и истакла да ће општина Младеновац наставити са континуираном подршком Ромима у остваривању њихових права и унапређењу положаја, кроз укључивање у све области јавног живота.

У Младеновцу одржано престижно шаховско такмичење

У Основној школи „Момчило Живојиновић“ одржано је Појединачно и екипно републичко првенство основних школа у шаху, на којем је учествовало више од 900 такмичара основношколског узраста из целе Србије. Првенство је отворио Владан Глишић, председник Градске општине Младеновац, који се захвалио Шаховском савезу Србије на одлуци да се овај велики спортски догађај одржи у Младеновцу, а похвале је упутио и домаћину школи „Момчило Живојиновић“ на успешној организацији.

„Желим вам да вам овај турнир остане у лепом сећању. Број такмичара показује да је ово сјајан догађај. Нека ово буде прилика за добро дружење међу такмичарима и за успешне игре које ће показати величину шаха као спорта. Верујем да ће овај турнир младим такмичарима дати подстицај да наставе са шахом“, рекао је Глишић.

Присутнима су се обратили и Драган Лазић, председник Шаховског савеза Србије, велемајстор Бранко Тадић и Миљан Нововић, директор Основне школе „Момчило Живојиновић“.

Лазић је истакао да шаховски успеси потичу управо из школа и додао да ће се интезивно радити на унапређењу школског шаха. Нагласио је да је Србија европски шампион у шаху.

Првог дана првенства, у суботу, 6. априла, одржано је појединачно такмичење, а у недељу, 7. априла, екипно, када је своје умеће на шаховској табли показало око 600 ученика средњих школа.

ПУ „Јелица Обрадовић“ на предстојећем конкурс који је расписан 8. априла 2024. године и траје до 17. маја 2024. године обавештава родитеље из Јагњила да је отворена опција за подношење захтева за вртић „Пчелица“ у Јагњилу. Пријаве се подносе преко портала еУправа, а вртић „Пчелица“ почеће са радом 1. септембра 2014. године.

Превентивни прегледи у месним заједницама

Младеновачки Дом здравља организује превентивне здравствене прегледе у свим месним заједницама у циљу побољшања општег здравља становништва и превенције потенцијалних здравствених проблема. Прегледи ће се обављати сваке недеље, а заинтересовани грађани имају могућност да провере крвну слику и ураде биохемијску анализу крви. Сви прегледи су бесплатни и доступни су без претходног заказивања.

Распоред прегледа:

- * 14. април: Ковачевац (8:00 – 10:00), Марковац (10:30 – 12:30)
- * 21. април: Кораћица (8:00 – 10:00), Међулужје (10:30 – 12:30)
- * 28. април: Велика Крсна (8:00 – 10:00)

Ајел МУП-а

Не палите ватру на отвореном

Имајући у виду период веома топлог и сувог времена које погодује настанку и развоју пожара на отвореном простору који се веома брзо шире, могу захватити велике површине, и представљају реалну опасност за животе и здравље наших грађана и могу проузроковати велике материјалне штете, Сектор за ванредне ситуације МУП апелује на све наше грађане да буду одговорни и поштују закон и буду веома опрезни приликом употребе отвореног пламена, а уколико приметите пожар одмах о томе обавестите ватрогасно-спасилачку јединицу на број телефона 193.

Подсећамо наше грађане да је Законом о заштити од пожара и другим законима за-

брањено спаљивање траве и ниског растиња на отвореном простору, остатака стрних усева, спаљивање смећа, као и ложење ватре у шуми и на удаљености од 200 метара од руба шуме. За непоштовање ових законских одредби забрањено су и прописане новчане казне. Казне за физичка лица која прекрше одредбе овог Закона крећу се од 10.000 до 50.000 динара, док казне за спаљивање остатака стрних усева, биљних остатака и смећа за физичка лица износе 10.000 динара, а за правна од 300.000 до 1.000.000 динара.

У апелу Ватрогасно спасилачке службе из Младеновца стоји да ће са Штабом за ванредне ситуације општине појачати надзор и обилазак терена ради проналажења неодговорних грађана који не поштују законске одредбе и њиховог процесуирања, а све у циљу смањења броја пожара на отвореном простору и повећања безбедности наших грађана. М. Г.

Накнада штете у саобраћајним незгодама

Шта је обавезно основно осигурање из аутоодговорности и ко има право накнаде? Осигурање од аутоодговорности је законски обавезно осигурање које се закључује приликом регистрације моторних возила. Функција осигурања од аутоодговорности је да осигураника заштити у случају да причини штету трећем лицу, тако што ће трошкове које би иначе платио осигураник надокнадити осигуравајуће друштво. Накнаду штете по основу осигурања из аутоодговорности имају: Сва лица (осим возача) која се налазе у возилу које је проузроковало саобраћајну несрећу као и сва лица која се налазе у другим возилима која учествују у саобраћајној несрећи, а која нису сама изазвала незгоду. Накнада штете оштећених лица се односи на материјалну штету: Штета на возилу и ствари. Свих трошкова који су наступили (трошкови лечења, туђе неге и помоћи, трошкови сахране, и сл.). Изгубљене зараде и добити и сл. **Нематеријална штета:** Физички бол због задобијених телесних повреда. Претрпљен примарни и секундарни страх. Душевна бол због наружености (нарушавање спољашњег изгледа). Душевна бол због тешког инвалидитета блиске особе (брачни друг, родитељи, деца...). Душевни бол због смрти блиског лица (деца, родитељи, брачни друг, браћа и сестре уколико су у време наступања незгоде живели у заједници). **Шта када незгоду изазове возило које није осигурано или НН возило?** Уколико се ради о оваквом штетнику имате право надокнаде из Гарантног фонда при Удружењу осигураваача Србије. Ако је штету проузроковало нерегистровано возило остварујете пуно право накнаде материјалне и нематеријалне штете, а ако је реч о НН возилу остварујете право накнаде нематеријалне штете. **Шта значи регрес према возачу?** Овде говоримо о ситуацији када осигуравајуће друштво након измирења своје обавезе и исплате накнаде штете ипак потражује да сам возач-штетник врати новац у осигурање. То се дешава у ситуацијама када изазивач незгоде управља возилом: Под дејством алкохола изнад зако-

ном дозвољене границе. Под дејством било којих других психоактивних супстанци. Без важеће возачке дозволе оном категоријом којом управља или под забрањеном управљања. Нерегистрованим возилом. Отуђеним возилом а да је то њему било познато. Намерно изазивајући незгоду. Које је било технички неисправно, а да је то њему било познато. **Шта учинити уколико вам се деси саобраћајна незгода?**

Оштећена лица у саобраћајној незгоди у датом моменту трпе висок ниво стреса и примарног страха. Важно је да, уколико је то могуће, останете мирни и прибрани. Да ли се радило о вама као повређеном возачу, путнику или пешаку прво о штетном догађају обавестите полицију и хитну помоћ. Никако и ни у ком случају, сем уколико Вам није хитно потребна лекарска помоћ, не напуштајте лице места и не померајте ваше возило до доласка полиције. Након што је саобраћајна полиција урадила свој посао и евидентирала незгоду и уколико сте задобили повреде јавите се лекарској установи најкасније у року од 48 сати. Ваша обавеза на даље би била да спроведете лечење до краја по савету лекара. Шта још треба да знате? Уколико сте оштећени и штетник (лице које је проузроковало незгоду) жели да напусти лице места и већ о томе разговара са Вама, уколико сте у могућности узмите његове податке и запамтите регистарске ознаке возила које је изазвало незгоду. Без обзира на поменућу ситуацију вашу незгоду пријавите надлежним органима. Уколико вас оштети непознато возило, а да немате никакве податке о истом покушајте приметити да ли постоји очевидац ваше незгоде, замолиште да остане и да вам помогне. Позовите полицију на лице места незгоде. Уколико сте ви изазвали незгоду, а постоје повређена лица у вашем возилу обавезно, без одлагања обавестите полицију и пружите помоћ повређеним лицима. Обратите пажњу да не прође више од два часа, а да не контактирате надлежне органе, јер уколико сте незгоду и изазвали не значи нужно и да ћете сносити штету за повређене Ваше путнике.

Текст је припремљен у сарањи са Ајенцијом за безбедност саобраћаја

Забрављени херој

На данашњи дан, 12. априла 1941. године, на свој двадесет други рођендан погинуо је херојском смрћу, бранећи Младеновац, потпоручник Петар Бајтајић, са још 59 својих војника из Унске дивизије.

Младеновац се, сем улицице која носи његово име, није одужио младом хероју. Сети га се, једном годишње, неколицина Младеновачана који се окупе на његовом гробу на младеновачком гробљу. На једном од таквих окупљања Раша Петровић написао је песму посвећену Петру Бајтајићу.

Осећај баладе дванаестоаприлског јутра
лебди над младеновачком котлином
док надмена солдатека клизи низ Селтерс
уз злокобно брундање које утробу кида.
Зацерека се мртвачки лик на шапки
у росом умивени
и сунцем устрељени крајолик.

Обружена гвоздена зебра
поста барикада злотвору
да град не упрља својом освајачком моћи.
Затрепери и високо запара небо
слободоумна мисао команданта Петра
и у трену проговори његова јединица
оружјем слободоносца

Малобројна дружина волујског срца
претвори надвожњак Младеновца
у вртлог борбе на живот и смрт.
Очеличена младост Унске дивизије
хероизмом је бранила улаз у град
и бојовничку част спасавала.
Том мрском окупатору, авети света,
дрско је нуђена озбиљна борба
српских патриота.

Кад се дан искобеља из обруча борби,
моћна солдатека проби грудобран
поневши са собом више десетина мртвих,
даровницу младеновачких патриота.

Засија се Младеновац угаслом
срчаном младошћу.

Угаси се живот
стаменог команданта Петра
коме Младеновац оста гробна колевка.
Бранио га је као свој родни град
дарујући му на свој рођендан
двадесет и две кржаве руже
које и данас, седамдесет година после
шире опојни мирис слободарства.

Савешти за њољопривреднике

Ђубрење дуње

За успешно гајење дуње, добијање високог приноса, одличног квалитета плода, веома важна агротехничка мера је ђубрење. У маладим засадима храниво убрзава пораст стабала и почетак рађања, а у старијим утиче на реализовану производњу. Из тих разлога дуње треба ђубрити редовно, сваке године одговарајућим минералним и органским ђубривима, из којих оне треба да задовоље своје потребе за хранљивим елементима.

Најважнији елементи који се додају у виду ђубрива су: азот, фосфор, калијум, калцијум и магнезијум. Међутим поред ових елемената дуња у веома малим количинама користи и гвожђе, манган, цинк, бор, молибден и др. Наведеним хранљивим елементима дуње се обезбеђују правилним ђубрењем стајњаком и минералним ђубривима. Најбоље је да се агрохемијском анализом испита земљиште, па да се онда произвођач служи препоруком, избором хранива за одређени временски период, у препорученим нормама. У супротном ђубрење ће ићи оријентационо, на основу видљивих показатеља, у просечним нормама за одређено време.

Ђуње у различито време свог узраста користе различите количине хранљивих материја. У току интензивног пораста, првих 4 до 5 година након садње, због пораста надземних и подземних органа најпотребнији је азот, зато што он учествује као компонента беланчевина у изградњи свих ткива и органа дуње. Фосфор и калијум су нешто мање потребни, али су ипак неопходни у одређеној сразмери, јер и они учествују у стварању ткива и у одржавању младара. У периоду родности дуње азот је и даље потребан у великим количинама, јер учествује у изградњи цветних пупољака, затим цветова и плодова, као и лишћа и младара. Фосфор је потребан за изградњу плодова, лишћа, стабла и корена, али у знатно мањим количинама, отприлике за око 3,7 пута мање од азота и за око 4,3 пута мање од калијума. Такође, и потребе за калцијумом су у овом периоду велике. У периоду старости дуње азот је такође уз одговарајуће друге мере, нпр. резидбу, неопходан првенствено за поспешивање летораста и за развиће крупнијег и бројнијег лишћа. Фосфор и калијум су исто тако потребни, али у нешто мањим количинама. Зависно од пораста, размака садње, степена продуктивности, начина одржавања земљишта, наводњавања и др. потребе дуње за појединим

хранљивим елементима су различите. Млада стабла до пете године живота, ђубре се појединачно са по 0,2-0,5 kg KAN-а, 0,5-1,2 kg комплексног NPK ђубрива односа 10:12:26 по стаблу зависно од старости и развоја. У родним засадима коренов систем дуње се простире по целој површини земљишта, па се самим тим ђубри цела површина земљишта коју заузимају стабла дуње. У овом периоду ђубрење иде са знатно већим количинама ђубрива, зато што је изношење елемената знатно веће, и за по неколико пута. За основно ђубрење иде око 400-600 kg минералног комплексног NPK ђубрива формулације 10:12:24.

Изабрана норма и количина уношења хранива зависиће од старости, исцрпљености, густине садње и др. Одмах након растурања овог хранива иде заоравање и његово уношење у земљиште на дубини од око 10-14 cm. Сваке треће године заједно са минералним ђубривима додати згорео говеђи стајњак, око 30 тона по хектару, а могуће је и засејати биљке за зеленишно ђубрење, које се заоравају у априлу (другој половини) идуће године. Уколико се из било којих разлога основно ђубрење није одрадило у јесен уз одговарајуће временске услове може се растурилити у календарски раном зимском периоду до средине јануара. Спролећа рано у засаду дуње по хектару додати 200-400 kg KAN-а, па одмах исфрезирази. Касније почетком маја месеца, ако се приметне недостаци азота, одрадити допуну прихране, па земљиште плитко обрадити. Касније лети (јуна-јула) прихране могу ићи комбинацијом макро и микро елемената фолијарно преко листа и то са потребним бројем понављања наспрам недостатака неких хранљивих елемената.

Савештогавац воћарстџа и виноградарстџа
Љиљана Гвоздић, ПССС Београ

Савешти за власнике мачака

Сијамска мачка

Нијанса њеног крзна, силуета издужених линија, витка и елегантна, њена нежна троугласта глава укошених оријенталних очију, строг поглед, гипкост хода, отменост њених покрета и њена увек мало поносита уздржаност - особине су које красе ту достојанствену животињу. Зато, ако се и догоди да прихвати миловање неке туђе особе, она јој неће дозволити превелику присност.

Сијамска мачка је интелигентна, храбра и одана. Реч је о веома препознатљивој раси мачака која се разликује од свих педигрираних варијетета. За свог власника везује се потпуно и ако би била одвојена од њега у стању је да угине од туге и гладовања. Ова мачка има веома изражена чула, односно спава „лаким сном“, има веома брзе рефлексе па се сматра да је сијамска најхитрија од свих мачака. Има потребу да

троши енергију па, ако јој не можете пружити добро ограђен врт, треба је пустити да се слободно креће по целом стану. Сијамски мачићи су одувек били високо цењени у свету, што се не би могло рећи и за нашу средину. Некад се, у Краљевству Сијаму (данашњи Тајланд), сматрало великом чашћу видети сијамку; крађаили изношење из земље те животиње у Сијаму су се чак кажњавали смртном казном. Ова мачка је откривена на двору сијамског краља Парадгадипока где су је љубоморно чували. Средином 19. века једном Енглезу је

пошло за руком да, на превару, прокријумчари пар сијамских мачака које су одмах изазвале велику сензацију у Британији. Годину дана касније и један Француз у Банкоку добија пар ових мачака али покушаји репродукције та два пара нису били успешни. Тек 1920. ова егзотична мачка постаје веома популарна у Европи. Међутим, то је довело до катастрофе јер су се спроводила сродничка парења чији резултат су били мачићи који су били неспособни да преживе у европским климатским условима. Срећом, 1932. одгајивачи су одредили строге узгојне стандарде и тако произвели отпорну и чврсту сијамску мачку какву познајемо и данас. Она је и привлачног изгледа, лако се гаји и њено крзно не тражи посебан третман. Веома ужива у друштву људи и понаша се као равноправни члан породице, а понекад одаје утисак и да све разуме.

Миријана Крбачевић www.natura.rs

Кажем ја себи...

Србија не сме да стане, а Шапић мора да закочи

Ако је веровати телевизији, кандидат за градоначелника Београда, Александар Шапић дао је једну од многих непримерених изјава. Када дође на власт покренуће иницијативу да музеј Југославије, бивши 25. мај, постане музеј Србије. Додуше, он је и сада власништво Србије, али хоће да се то потврди. Кућа цвећа, у којој почива доживотни председник Југославије са супругом да се исели. Јосипа Броза нека преместе у Кумровец. Не видим праве разлоге да се ово учини. Можда господин Шапић има лични интерес да се ту усели на крају каријере, те да се на време обезбеди. Једно је сигурно, Шапић жели као и сви властодршци да направи отклон од прошлих времена, што је слабост политичара. То још нико у свету није успео сем да нешто од заоставштине осавремени и прилагоди времену. Хришћанство траје две хиљаде година, али су прихватили што је постојало пре њих, није им сметало. (Додолске песме уз шетње у пољу молећи се за кишу или на на Бадњи дан, мајка обилази око куће а деца за њом пијучу као пилићи и друго) Међутим, Шапићу смета Броз који је умро када је он био у пеленама или евентуално вукао шерпу око куће. Уједно, то је згодна прилика да се изгубе избори јер је старија генерација, огорчена овом изјавом. После тога излетања за њега ће гласати само они који нису сазнали за ово његово политиканство. У предходном систему који су срушили Шапићеву учитељи, било је доста доброг, заједно са Јосипом Брозом Титом на челу државе. Били смо за пример у свету и нећу да објашњавам у детаљима. Напоменућу да смо после рата кренули из пепела, уз доста мука, да бисмо сви имали запослење, ишли у школу „дуално“ која његова генерација тек сада открива. Добијали смо кредите за куће или станове и стипендије од предузећа. Припадао сам некој средини по статусу, али сам зато возио четири аутомобила, који су тек силазили са производних трака. Нисам седео у ове садашње западне кршеве који диме по улицама. Ишао сам на годишње одморе тако што сам се пријављивао у предузећу преко синдиката, а затим правац море, без икакве резерве у новцу. Неколико месеци, касније, одбијали су ми скромне рате за исплату одмора. Било је то време када су сви имали наду. Ницали су темељи, наших, фабрика, знало се, биће посла за све. (Сада је Шапићева генерација све те фабрике позатварала да не подсећају на социјализам. Боље је радити у овим окупаторским фабрикама)

Данас се такође гради што је за похвалу. Београд на води, на пример у време Шапића али не претерујмо. Цела та локација поред Саве једва да је по величини један блок на Новом Београду. Читаоцима који не знају, од

садашњег тржног центра „Ушће“ па до Бежанијске косе били су канали и трска. (Сада је то град, а трске нема ни за лек) У даљини се видео аеродром Земун. Учио сам се да пливам у каналима где је сада Сава Центар. За то време ови „злочинци“ на челу са Јосипом Брозом и градоначелником Бранком Пешићем су седамдесетих година прошлог века у сваком делу Београда направили спортске хале и олимпијске базене за пливање. У њих су стигли разни шапићи који нису морали да пливају у барама и каналима. Неки су се брчкајући се, истакли и у спорту, кажу својим талентом. Можда сам и ја био талентован, али сам уместо базена имао само бару за пливање, а ту се још нико н ије прославио. Сада хоћемо то време да заборавимо а његов симбол да протерамо из Београда. Чињеница је да није било Броза и Бранка Пешића, не би постојао спортиста Александар Шапић који је потом постао политичар. Пљује по Брозу уместо да му на дан смрти, први однесе цвеће на гроб.

Наполеон Бонапарта је највише зла нанео својим Французима, али га се ови не одричу. Његов гроб посети годишње 5 милиона, узмите да оставе само по евро... Музеј са Кућом цвећа је једини у Београду где приход од улазница покрива трошкове.

Иначе, противници Броза су још од његовог појављивања у политици измишљали разне приче, пласирајући лажи не би ли му окрњили углед који је имао, као шеф партије а онда вођа ослободилачког покрета. Некада су у тим лагањима предњачили немачки окупатори, њихови помагачи у земљи, затим четници и усташе, а сада су их наследили биолошки и политички потомци. Прва прича је била, Тито није име. То је скраћеница Тајна интернационална терористичка организација. Затим су лансирали лажи да није рођен у Кумровцу, послат је под лажним именом из Москве где је пре тога побегао из Енглеске, због криминала, као млађи брат Винстона Черчила, те да је због тога Черчил признао партизане и Тита пре Стаљина и Москве итд. Сада кажу за Тита, појавио се ниоткуда не знамо ко је. а обожавао га је цео свет. Научио сам да је порекло важно само за племиће, царење... а људе сам увек ценио само по делима. Некада у Ложиној младости, његов отац Фрања, због беде и сиромаштва, морао је да прода виноград од 27 ари. Деца су плакала због тога- нема грођа. Нити играња у колиби. Двадесет година пре своје смрти, Тито је откупио ту парцелу и посадио виноград, који му уствари, није требао. Читаоци нека процене Титово порекло по овом гесту.

Међутим, вратимо се Шапићу. Ако је желео да направи отклон од прошлих времена успео је да... отера могуће бираче из старије популације јер њима не треба ново, креативно, тумачење историје коју су сами проживели, кажем ја себи.

Драјослав Жика Обрадовић

Први симптоми болесне јетре

Јетра је један од најважнијих органа у телу јер је одговорна за чишћење и детоксикацију. Овај орган треба што мање оптеретити, а то ћемо постићи тако што ћемо пити што више течности и јести разно воће и поврће. Поред овога, обратите пажњу на сигнале које вам организам шаље, неки су више него очигледни да имате проблем са овим органом. Јетра је један од важнијих органа у телу, одговорна за чишћење крви, апсорпцију нутријента и производњу хемикалије која омогућава нормалне телесне процесе. Ако јетра не функционише правилно, може доћи до озбиљних, па чак и фаталних последица за здравље. Задржавање воде у телу је најчешћи сигнал болести јетре. Доживеће га барем 50 посто особа с цирозом, најопаснијим обликом болести, када оштећено ткиво замени оно здраво. Задржавање воде се може открити тако што ће ноге бити натечене, али и стомак. До тога долази када јетра више не може производити албумин, протеин који спречава цурење течности из крвних судова у ткива. Жутица, позната и као жутило бојења или коже, настаје када јетра више није у могућности да производи билирубин, природну хемикалију коју производи црвена крвна зрнаца, па се она накупља у очима и на кожи. Ово је симптом озбиљније болести јетре, а може доћи и до престанка рада. Крварење настаје када озлеђено ткиво јетре спречава процесуирање довољне количине крви. Тада крв одлази у места попут пробавног система и једњака, па се може догодити да повраћате крв или се она појави у столицама. Бледа столица може упућивати да јетра има проблема с процесуирањем билирубина. Свраб коже, узрокован вишком соли (билирубина) која се накупља испод коже. Ако имате неке од ових симптома, свакако је потребно посаветовати се са лекаром.

Како заштитити јетру? Цироза се може успорити али никако зауставити, па је важно превенирати стање. Како бисте заштитили здравље јетре, редовно вежбајте, барем 30 минута у дану, једите здраво и алкохол конзумирајте у умереним количинама. Како знати да вам јетра успорено ради? Постоји неколико симптома који настају успореним радом јетре. Често долази до умора чак и код минималног физичког напора. Појављују се главобоље које се манифестују у позадини ока. Јављају се болови у зглобовима и мишићима. Долази до појачаног знојења јер тело избацује токсине које јетра не може процесуирати. Настају проблеми с кожом у облику акни и екцема јер долази до накупљања токсичних спојева које јетра није процесуирала и избацила. Често се борите с алергијама јер се сусрећете с токсинама којих имате и превише у организму. Борите се са затвором или проливом, а то је пропраћено болом у абдомену, а долази и до надувености. Гојите се иако не једете пуно. Не можете се решити лошег задаха! Имате тешке пробавне сметње. Осећате се депресивно, тескобно, теже се концентришете...

Mr Ph Биљана Мушавић

Фудбал, Београдска зона

Победа за лепше снове:

Болеч - ОФК Младеновац 0:2 (0:2)

Стадион Болеча. Гледалаца 150. Судија: Стефан Живков. Стрелци: Крстић у 10. и Стојановић у 38. минути за ОФК Младеновац. Жути картони: Атанасковић, Радибратовић, Деспотовић, Стевановић и Стајковић (Болеч), а Јовановић и Марковић (ОФК Младеновац).

БОЛЕЧ: Грочић, Јевтић, Петковић, Јовановић (од 39. Вујетић), Атанасковић (од 46. Шебек), Радибратовић (од 46. Стајковић), Ашанин (од 82. Ј. Трајковић), Деспотовић, И. Трајковић, Стевановић, Рањеловић (од 69. Миловановић).

ОФК МЛАДЕНОВАЦ: М. Ђорђевић, Стевановић, Милетић, Јовановић (од 46. Максимовски), Рајковић, В. Ђорђевић (од 46. Марковић), Јанковић (од 85. Планић), Крстић (од 62. Крстић) Стојановић, Булат (од 71. Иванковић), Метејић.

У првенству које се захуктава, а због специфичне ситуације и одлуке такмичарских органа да из лиге испадне чак седам клубова, Младеновчани су након победе у Болечу закорачили у жељену табеларну зону комфора, али већ у наредном колу и нерешен исход може их одвести у зону сумрака. Головима инспирисаних Крстића и Стојановића већ у првом полувремену ОФК Младеновац је у Болечу стигао до циља. Али у тријумфу, посебну улогу је имао штоперски тандем Матејић-Рајковић који је „похапсио“ нападаче домаћег тима, паралисао њихове атакe ка голу Марка Ђорђевића и како је време одмицало доводио их до нервозе. У првом полувремену догодила се и спорна ситуација кад је Живков показао на једанаест метара у корист Младеновца, али је одлуку поништио после консултације са помоћним судијом. Оно што је најбирније по фудбалску дружину са Селтерс пољане, да су сачували смиреност и нису просули наточено што се догађало у претходном периоду на гостујућем терену.

Освојена су три бода која имају посебну тежину. Младеновчани третину заузимају девето место (32 бода) са бодом више од Зуца 2019 и чак једанест у односу на једанаестопласирану Црвену звезду из Малог Мокрог Луга. Коло је обележио изненађујући пораз Равне Горе Барајево на свом терену од Напретка из Медошевца који је такође у борби за место које води у луку спаса. Домаћин је довео у питање једну од позиција које обезбеђују борбу за пласман у Српску лигу. Младеновац у наредном 22. колу дочекује на Селтерсу шестопласирану Умку коју је савладао јесењем делу првенства резултатом 2:1.

Драган Николић Гула

Прва београдска лига, група Ц

Велика Крсна - Омладинац (Р) 6:1 (1:0)

Терен у Великој Крсни. Гледалаца: 150. Судија: Виолета Танасијевић (Младеновац). Стрелци: Гајић у 45, М. Ђорђевић у 52 (пенал), Пантић у 55, 59, 66, Арсић у 69. за Велику Крсну, Ристић у 78. (пенал) за Омладинац. Жути картони: Николић (Велика Крсна), Нововић, Чокић, Андрејевић (Омладинац).

ВЕЛИКА КРСНА: Марковић (Кузмић), Новаковић, Миладиновић, Ристић, Николић (Вићовац), Лејић, Арсић, Петровић, М. Ђорђевић, Пантић, Гајић.

ОМЛАДИНАЦ (Рајковац): Бабић (Б. Арсић), Јанић, Р. Арсић (Матић), Нововић, Чокић, Ђукић, Андрејевић, Ристић, Жујевић (Јовановић), Цвијетић (Јовић), Хајдуквельковић.

Играч утакмице: Пантић

Нападач гостију Хајдуквельковић имао је на почетку утакмице зrelu прилику да доведе свој тим у вођство, али је шутем погодио стативу. Спремнији и квалитетније домаћин успео је пре одласка на одмор да затресе мрежу ривала, захваљујући сналажљивом Гајићу. У наставку су изабраници тренера Јовичића играли тактички добро и ефикасно. После сигурно изведеног једанаестерца М. Ђорђевића, на сцену је ступио Марко Пантић, који је уписао хет-трик. Његов трећи погодак изазвао је одушевљење међу навијачима Велике Крсне. Пошто је примио лопту близу центра, силовито је кренуо ка противничком голу, преварио двојицу фудбалера ривала и страховитом ударцем тукао лопту под пречку. Неспремни Рајковчани постигли су почасни погодак са беле тачке.

М. Б. В.

Шумадија 1962 (Ј) - Хајдук (К) 16:1 (10:0)

Стадион: Јасик. Гледалаца: 80. Судија: Виолета Танасијевић (Младеновац). Стрелци: Раденковић у 9, 18, 20, 65, Кузмановић у 15, 35, 61, Буквић у 24, 26, 40, 42, 49, Копривица у 29, 52, 87, Стеванчевић у 71. за Шумадију 1962, М. Андрејић у 82. минути за Хајдук (К).

ШУМАДИЈА (Ј): Јанковић, Вујић, Стеванчевић, С. Станојевић, Весић (Мишић), В. Станојевић, Раденковић, Кузмић, Копривица, Буквић, Кузмановић.

ХАЈДУК (Камендо): Јончић, В. Андрејић, М. Пауновић, Д. Пауновић, Јовановић, Карић, Јеремић, Славковић, Милета Николић, М. Андрејић, Милош Николић.

Играч утакмице: Буквић

У анале јагњилског клуба сигурно ће ући високи резултат који је постигнут протеклог викенда у првенственом дуелу са индиспонираним ривалом, последњим на табели без бодова. Разиграни фудбалери бившег српсколигаша, стицао се утисак, могли су да постигну гол кад год су хтели. Симпатични гости сем борбености и дисциплине нису ништа друго показали.

Петоструки стрелац Буквић, као и Раденковић који је четири пута затресао мрежу несигурног Јончића, блистали су лепрша-вом игром, док млађани Кузмановић и Копривица вероватно ће се дуго сећати својих првих хет - трикова. Гости су почасни погодак посигли после петнаест примљених голова. Корпулентни М. Андрејић успео је да превари чувара мреже домаћима Јанковићаа, који је током утакмице био скоро незапослен.

М. Б. Влајић

Рабровац - Пударци 2:5 (2:1)

Играно у Рабровцу. Гледалаца: -. Судије: Фенк, Радивојевић и Станојевић. Стрелци: Андрић у 1. и Арсић у 15. минути (Рабровац), Кривокапић у 45, 56. и 77, Јовановић у 53. и Јовановић М. у 90 минути (Пударци). Жути картони: Савић (Рабровац) и Недељковић (Пударци).

РАБРОВАЦ: Јаковљевић, Савић, Пршић Арсић С.), Глишић, Ранисављевић, Ненадовић, Јанковић (Ранковић), Арсић (Вујић), Андрић, Ђосић, Павковић. Тренер: Обрадовић.

ПУДАРЦИ: Михаиловић, Томовић (Јовановић М.), Павловић (Дабетић), Јанковић, Ераковић, Ндељковић, Маринковић, Кривокапић, Мијаиловић, Јовановић.

Необичан ток утакмице у Рабровцу. Повели су домаћи већ у првом минуту, да би у 15. минуту имали вођство од 2:0. Онда су, необјашњиво, стали а Пударци су то искористили и смањили у 45. минуту на 2:1. Затим су у 53. и 56. минуту постигли још два кола, преокренули резултат, да би га головима у 77. и 90. минуту учинили убедљивим.

1	VINČA	15	12	2	1	70	14	56	38
2	VRČIN	15	11	4	0	53	10	43	37
3	VELIKA KRSNA	15	10	3	2	39	14	25	33
4	DUNAVAC	15	10	0	5	54	30	24	30
5	ŠUMADIJA 1962	15	8	2	5	44	24	20	26
6	FSU ZAKLOPAČA	15	6	3	6	34	29	5	21
7	RABROVAC	15	6	1	8	27	49	-22	19
8	OFK MLADOST	16	6	0	10	39	58	-19	18
9	PUDARCI	16	4	5	7	28	23	5	17
10	OMLADINAC	16	4	1	11	22	60	-38	13
11	SUVF MALI POZAREVAC	15	3	3	9	28	43	-15	12
12	KOSMAJ	0	0	0	0	0	0	0	0
13	LEŠTANE	0	0	0	0	0	0	0	0
14	HAJDUK	16	0	0	16	9	93	-84	0

Листа стрелаца: Стојковић (Винча) 19, Крантић (Врчин) и Симеуновић (Винча) по 14, а Јовић (Омладинац) и Буквић (Шумадија 1962) са по 9 голова су у групи од 4 играча који заузимају од 9. до 12. места.

Одлуком Комесара за дисциплину Прве београдске лиге Ђорђевић Ђорђе, члан ФК Велика Крсна кажњен је са 4 (четири) утакмице забране играња, а ФК Велика Крсна кажњена је новчаном казном у износу од 10.000 динара због понашања својих навијача.

у 19. колу које ће бити одиграно у недељу, 14. априла састају се: Шумадија 1962 - ОФК Младост (Бегаљница), Хајдук (Камендо) - Велика Крсна, Омладинац (Рајковац) - Рабровац, Дунавац (Гроцка) - Винча и Мали Пожаревац - Заклопача.

Одбојка - Прва лига Србије

Одбојкаши Младеновца поражени у Новом Пазару и испали из Прве лиге Србије

Нови Пазар - ОК Младеновац 3:2

Одбојкаши Младеновца нису успели да изборе опстанак у Првој лиги Србије. Иако су пружили чврст отпор Новом Пазару, меч „одвели“ у пети сет, срећа је ипак била савезник домаћина који је на паркету Спортске академије Доуш славио након победе 3:2 (25:13, 21:25, 25:22, 24:26, 24:22). Нови Пазар ће после седамнаесте победе преко баража и утакмица са екипом Ниша покушати да се домогне најелитнијег ранга, док ће се Младеновчани спустити у нижи степен такмичења са великим жалом због пропуштених прилика и то пре свега у мечевима који су се играли у граду под Космајем. Утакмица између Новог Пазара и Младеновца трајала је два сата и осам минута. Најефикаснији у гостујућем тиму били су Томић са 32 поена, Веселин Вукадиновић и Милан Радивојевић освојили су 14, односно 13 поена, а у у редовима Пазараца, Самед Прушевић са 21. и Демир Доловац са 19 поена.

Касно су одбојкаши Младеновца почели да играју добро. Против две прволигашке екипе, Дубочице и Новог Пазара, показали су да имају квалитет за прволигашко такмичење. Зашто су првенство завршили на претпоследем месту остаје за анализу стручном штабу и руководству клуба. Најгоре што би могло да се деси то је одлазак играча у друге клубове, а чини се да ће бити баш тако.

Из Прве лиге Србије испали су 11. и 12. на табели - Младеновац и Топличанин из Прокупља са идентичним скором 6/16.

Нови прволигаш је Борац из Старчева, као најслабији у суперлигашком каравану. У Првој лиги Србије, која ће наредне сезоне бројати 14 клубова, играће и прваци четири групе Друге лиге - Словен из Руме, крушевачка Багдала, Јагодина и Лаки стар из Београда.

Одбојкашима Младеновца следи повратак у Другу лигу, група „Центар“ у којој се, прошле сезоне, такмичило само седам клубова.

Драјан Николић Гула / М. Г.

Општинска фудбалска лига

Слога (Г) - ОФК Студент 1:1 (1:1)

Терен: Радничког. Гледалаца: 20. Судија: Ненад Лакићевић (Младеновац). Стрелци: Стојановић за Слогу, Урошевић за ОФК Студент. Жути картон: Мијатовић (ОФК Студент). Црвени картон: О.Обрадовић (Слога). СЛОГА (Границе): Ј. Симић, О.Обрадовић, М.Симић, Секулић, Бабић, Стојановић, С.Обрадовић, Мишић, Жигеровић, Цимеша, Антић. Играли су и Илић, Катић, Живановић.

ОФК СТУДЕНТ: Спасић, Николић, М.Вукмировић, Безмаревевић, Спасојевић, Илић, Лекић, Тодоровић, Мијатовић, Урошевић, Бељушић. Играли су и Н.Вукмировић, Станковић, Ђирић, Баљак.

Сунчано пролећно време и травнат терен омогућили су изванредне услове за борбен матине. Иако су виђена само два гола, утакмица је имала лепоту, због пожртвованости играча обе екипе. Граничари су играли допадљиво, мада су „академичари“ били ближи освајању целог плена. Будући савезни судија Лакићевић без двоумљења је показао на белу тачку за госта. Најстрожу казну није успео да реализује млађани седамнаестогодишњи центарфор Мијатовић. Коректан сусрет покварио је О.Обрадовић, који је зарадио црвени картон и био приморан да напусти терен.

М. Г.

Ковачевац 1956 - Марковац 4:1 (3:0)

Терен ФК Ковачевца. Гледалаца: 30. Судије: Гајић, Живановић и Милојевић. Стрелци: Марић Ф. у 15. и 57, Марић М. у 40. и Ђукић у 45 минути (једанаестерац) за ковачевац 1966, а Лазаревић у 54. за Марковац. Жути картони: Ђукић (Ковачевац), Лекић, Јаковљевић и Станојевић (Марковац).

КОВАЧЕВАЦ 1965: Соскић, Живановић, Микичић, Ђукић, Марић М, Алексендрић, Марић Ф, Јанићијевић, Гавриловић, Папић, Крстић.

МАРКОВАЦ: Срећковић, Китановић, Радосављевић, Лучић, Ратковић, Лекић Н, Лекић Никола, Цветковић, Јовановић, Лазаревић, Јаковљевић. Ковачевчани су већ у првом полувремену стекли недостижну предност од 3:0, а другом полувремену обе екипе су постигле по један гол и тиме поставиле коначан резултат.

Напредак - Влашка 3:1 (2:1)

Гледалаца: 40. Судије: Мишић, Пантелић и Миленковић. Стрелци: Крстић у 13. и Мирић у 21. и 85. минути (Напредак), Ракић у 5. минути (Влашка).

НАПРЕДАК: Јовановић, Арсенијевић, Обрадовић, Милојевић, Ђорђевић, Јанић, Мировић, Милићевић, Мирић, Петровић, Крстић.

ВЛАШКА: Јовановић, Степић, Милошевић, Јанковић, Варагић Милош, Вујић, Јовановић, Павловић, Радишић, Ракић, Варагић Милан.

Дошла је у Међулужје екипа Влашке као благи фаворит, с обзиром да су Међулужани убедљиво последњи са само три бода, а Влашка са 19 бодова је у средини табеле. Ипак су бодови остали домаћину, упркос вођству Влашке од петог минута.

Иванча - Космајац 2:0 (0:0)

Гледалаца: 60. Судије: Јанковић, Миленковић Милан и Миленковић Радослав. Стрелци: Милошевић у 88. и Дачић у 77. Жути картони: Радивојевић, Богдановић, Мијаиловић и Живковић (Иванча), Нешић (Космајац). Црвени картон: Радивојевић (Иванча).

ИВАНЧА: Степановић, Радивојевић, Стевановић (Марковић), Милојевић, Лукићић, Богдановић, Мијаиловић, Милошевић (Докић), Живковић (Терзић), Арсић, Дачић.

КОСМАЈАЦ: Пешић, Јеремић (Јабари), Пузић, Нешић, Кузмић, Којић (Давидовић), Јанковић, Протић (Глишић), Мијаиловић, Дабић, Јовановић.

Имао је судија Јанковић „пуне рука посла“ у сусрету комшија из Иванче и Кораћице. Посебно су, изгледа, били нервозни фудбалери Ивачке који су „зарадили“ четири жута картона, а Радивојевић и црвени.

РЕЗУЛТАТИ 11. КОЛА: Борац (Амерић) - Село Младеновац 7:3, Слога (Границе) - ОФК Студент (Младеновац) 1:1, Иванча (Велика Иванча) - Космајац (Кораћица) 2:0, Напредак (Међулужје) - Влашка 3:1, Ковачевац 1956 - Марковац 4:1.

ЛИСТА СТРЕЛАЦА: Кузмановић (Ковачевац 1956) и Милан Варагић (Влашка) деле прво место са по 10 голова, Арсић (Иванча) и Мијатовић (ОФК Студент) их прате са по 7 голова.

ТАБЕЛА: Борац 31, Иванча 28, Ковачевац 1956 21, ОФК Студент 19, Влашка 18, Марковац 15, Космајац 12, Слога 8, Напредак 6, Село Младеновац 3. Дванаесто коло: Село Младеновац - Ковачевац 1956 (на терену у Ковачевцу), Марковац - Напредак, Влашка - Иванча, Космајац - Слога, ОФК Студент - Борац (недеља, 11 сати, терен Радничког).

Рвачи успешни на Купу Сарајева

Протеклог викенда организацији Рвачког клуба Босна у Сарајеву је одржан 17. Куп Сарајева у рвању грчко-римским стилем у мушкој и женској конкуренцији. Учествовало је преко 100 такмичара из 19 екипа и Словеније, Мађарске, Хрватске, Црне Горе, Србије и Босне и Херцеговине. Младеновачки клуб „Љубомир Ивановић Геца“ наступио је у саставу екипе Београда и освојене су четири медаље.

Злато је припао Кристини Трифуновић, сребрне-Ели Марковић и Мин Николић (кадети У-17) и бронзано одличе освојио је Новак Милојевић утакође у кадетском узрасту. Екипа Београда освојила прво место и пехар за најбољу страну екипу.

Жетва медаља младеновачких атлетичара на Школском првенству Београда

На првенству Београда у атлетици за основне и средње школе, младеновачке школе је представљало 48 атлетичара. Младеновчани су постигли изузетно запажене резултате. Освојено је девет медаља: Спасојевић Лана 7/4 прво место на 600 м, ОШ „Момчило Живојиновић“, Јовановић Милица(8/1) прво место на 300м, ОШ „Свети Сава“, Михајловић Душан 8/6 треће место на 800 м, ОШ „Момчило Живојиновић“, Михајловић Лена 5/5 треће место на 600м, – ОШ „Момчило Живојиновић“, Угриновић Ленка 6/2 друго место на 300м, ОШ „Момчило Живојиновић“, Петровић Илија 6/1 друго место у скоку у даљ, ОШ „Момчило Живојиновић“, Радоњић Филип 6/4 друго место на 600м, ОШ „Момчило Живојиновић“, Петровић Алекса 8/2 друго место на 60м, ОШ „Живомир Савковић“, Миловановић Ана друго место бацање кугле, Гимназија Младеновац. Прваци у својим дисциплинама су остварили право учешћа на Међуокружном школском првенству које ће бити одржано 8. маја 2024.

Милосав Б. Влајић: Сећања учесника Априлској рати и заробљеника Војске Краљевине Југославије из младеновачког краја у Другом светском рату (1941-1945.)

У ноћима без звезда /11

Михаило Живојиновић
(1917), Амерић

Пробијемо плафон и побегнемо

Чика Мика у пролеће са супругом Миленом напушта стан у центру Младеновца и сели се у викендицу, у родни Амерић. Испред лепе куће на обронцима шумовитог Космаја засађени су борови и јеле. Из једне кошнице у малом дворишту излећу медоносне пчеле.

Јунско поподне деведесет и девете засула тишина. У соби препуној књига, записујем сећања човека мршаваг лица и дуге седе косе.

Рођен сам првог децембра деветсто и седамнаесте године. Отац ми се звао Радомир, деда Стеван, а прадеда Ивко. Моји преци су овде дошли од Сјенице. Кумови су нам Станићи из Младеновца. Мајка Станија-Цаја је од Петровића из Велике Иванче. У Америћу сам завршио четири разреда основне школе код Лепосаве и Србислава Милошевића. Потом сам похађао Четврту мушку гимназију у Београду. Ту сам 1940. године завршио учитељску школу. Три године раније регрутован сам, али нисам добио род јер сам био ђак.

У школу резервних официра у Марибору ступио сам првог новембра четрдесете. Због комунистичке делатности сам кажњен и у фебруару наредне године пребачен сам као обичан војник у пук, у Штип. Пред рат сам прекомандован у Кочане. Моја пешадијска јединица је шестог априла четрдесет и прве кренула ка бугарској граници. У Царевом Селу остао сам са једним ђаком Мађаром да поспремимо што је остало од опреме. Кренули смо за војском и у брдима смо срели немачке трупе.

Моја митраљеска чета је била у саставу 23. пешадијског пука. У њему су били народни херој Ратко Митровић и Чедо Ђорђевић, члан КПЈ из Свилајнца. Док смо ми водили борбу, неке чете нису. Командир једне чете је био Хрват и нестало је. Граница је слабо брањена. Немци су у пет ујутру прешли границу, а већ у десет су ушли у Скопље. Заробљени смо у једној шуми. Одатле смо пешачили до Скопља, где су нас стрпали у сабирни логор, у касарну. Нашло се ту

око десет хиљада војника. Сви Македонци су пуштени јер су се пријавили као Бугари. Немци су задржали само Србе и Црногорце. Са мном је био четни наредник Мијалче Стојковић.

Цео логор из Скопља је пребачен у Бугарску, у Цумају. Велика ледина, около стража, чували су нас Бугари. Добио сам срдоболу, једва сам се извукао. Ту смо били читав месец. На Ђурђевдан је падао снег. У великом логору нашло се око педесет хиљада заробљеника. Нашао сам се у групи од две хиљаде људи која је у јуну камионима пребачена у Софију. Логор је био направљен од барака и налазио се крај гробља. Радили смо на утовару и истовару за немачку војску.

Наша команда је била састављена од подофицира који нису радили. Обичан војник је радио на претоваару хране из вагона у вагон. Био сам слаб да понесем у магацину цак од седамдесет кило. Сандуци са конзервама су били велики. После месец дана тешких послова, пребачен сам да радим на бензинску станицу која се звала „Гарата сардика“. Налазила се поред железничке станице. Сипали смо бензин у немачка возила.

У септембру четрдесет и прве сви смо транспортовани возом за Пољску, у Данцинг. Сточни вагони, жица на прозорима, стражари у кућицама. Воз је прошао кроз Младеновац. У Влашком Пољу сам избацио цедуљицу. Стигла је до куће и моји су сазнали да сам жив. У Ђуринцима су побегла двојица војника. Имали смо тестеру и просекли смо

патос у вагону. Ипак се нисмо усудили да бежимо. Друг ми је био Слободан Делетић, студент из Андријевице.

После пет дана истоварени смо у Маријенбургу, који је био удаљен педесет километара од Данцинга (Гдањск).

Сталаг 20 Б је био велики војни логор. Поред две хиљаде Енглеза, било је ту доста и Белгијанаца, Холанђана, Пољака и Француза. Југословенски војници су били под заштитом Женевске конвенције. Евидентирани смо, смештај је био пристојан. Као обичан војник морао сам да радим. Ниси смео да стојиш, увек си морао да будеш у покрету. Стражар је могао да те удари ако стојиш. Били смо слаби, гледали смо да се што мање умарамо.

Црвени крст је повремено давао пакете и повремено контролисао услове у којима су заробљеници живели. Није нам ускраћено право да се јавимо кући. Карта са три питања је цензурирана. Морали су да нас лече. Симулираш болест, пошаљу те у „лазарет“, у болницу. Тамо су наши лекари. Задрже те извесно време на опоравку. Са мном је у лагеру био један из аранђеловачког Стојника. Остали су били из Београда, Крагујевца, Чачка и Ужица.

Наши пакети од Црвеног крста су били другачији него они за енглеске војнике. Наши су били нешто мањи и слабијег квалитета. Ту је било два сапуна, маргарин, теглица мармеладе, мало бисквита, два пакла цигарета, једна свињска или говеђа конзерва од двеста грама. Са Енглезима смо вршили размену. Често смо Немцу стражару давали нешто из пакета, а он нам је доносио хлеб. Радили смо ван логора. Група од педесет нас иде на грофовско имање. Немци су ту земљу поделили својим генералима. Ја сам радио у Јанушеву.

Равница, око две хиљаде хектара. Ту је добро успевао јечам. Имали су тракторе и косачице. Покоси се јечам и стави у шупе, а у децембру се врши помоћу дреша. У пролеће се орало и сејало сејалицом. Ми смо сејали кромпир. Протера се трактор са точком који се обрће и са зубцима прави рупе у земљи. Ми узмемо корпе на раме и бацамо у те рупе кромпир. Онда трактор зађе и заоре. Окопавање је било мотиком. Гледали смо да што више исечемо кромпира. Кривци нису налажени.

(наставак на страни 10)

Милосав Б. Влајић: Сећања учесника Априлској рати и заробљеника Војске Краљевине Југославије из младеновачкој краја у Другом светском рату (1941-1945.)

У ноћима без звезда /11

(наставак са стране 9)

Три месеца сам радио у шуми на сечењу дрва. Јако однегована шума, јеловина и боровина. Пољаци су радили стручне послове и секли тестером. Ми смо кресали гране и љуштили кору. После је то одвожено до фабрике целулозе. Становали смо у барацаи где нас је било педесет. Кревети на спрат, ватра на угаљ. Никад довољно сити. Украдемо кромпир и испечемо. На ногама смо имали клонпе и пешачили три километра. Ноге су нам често биле у дубоком снегу. Сналазили смо се па смо везивали крпе око ногу.

Покушали смо бекство из Јанушева. Нас десеторица пробијемо плафон и побегнемо једне ноћи. Тумарали смо по околини. Ујутру смо се нашли на пет километара од лагера. Стигне потера и ухвати нас. Казнили су нас са десет дана затвора. Самаца, дрвени кревет, ћебе. Давали су нам само воду, а трећи дан добили смо мало хлеба. Један Немац стражар је био јако црвен. Викао је, терао нас и псовао. Други стражар се вратио рањен са фронта. Дамо му цигарете, а он кукуриче.

Бацали смо руком вештачко ђубре на усеве. Пошто је било отровно, одбили смо да радимо. Немачки сам научио само колико ми је било довољно да се споразумем. Рекао сам им: „Ми хоћемо да радимо, али не можемо без заштитних рукавица и наочара.“ Имали су доста грашка. Врли смо га, паковали и утоварали. А у логору смо имали кантину где си могао да купиш бријач и жилет. Налазила се ту и радионица за поправку одеће и обуће. Ту су радили мајстори и њима је било лакше него нама.

Стражар је био присутан и никакву шетњу није дозвољавао. Немци су кували чорбу од кромпира и од сточне репе. Нас петорица смо делили двеста грама хлеба. Ујутру смо добијали и мало мармеладе. Сналазили смо се. Имали смо и наше следовање које су кували наши људи. Често завежемо панталоне доле и напунимо их грашком и кромпиром. Стражари су били толерантни. Имали смо неког ко је то умео да спреми. То нам је била допуна. А и трговали смо са Белгијанцима, Енглезима и Французима. За сапун и чоколаду. До дувана се тешко долазило. Пушио сам, не пуно, две цигарете на дан. Цигарете су биле скупе.

Добијали смо заробљеничке новине на нашем језику. Уређивали су их Немци. Пропагирали су Недића и владу спаса Србије. Објавиле су и име убијеног партизана. Праве информације о кретањима на фронту добијали смо од Енглеза и Француза, који су имали радио-апарат. Од куће су стизале шифроване вести. Умро, ако је ухапшен, отишао код тога и тога. У пакету сам добио гранчицу јеле и знао сам да је брат Мома у партизанима.

Били смо компактни. Није се смело са Немцима, јер ће доћи Руси. Формирали смо комунистичку ћелију у којој су поред петорице Срба били и петорица Француза и двојица Холанђана. Кројач Жика Кочић био је секретар ћелије. Пре рата је радио са Анђом Ранковић. Повремено смо држали састанке. Борили смо се на разне начине. Смишљали смо вицеве и шале, певали смо „вртача“: „Добро вече свима, остали смо без кромпира, појео их командант Ђира“. Имали смо контакт са са командом логора. Надали смо се доласку Руса, Енглеза и Американаца. Нисмо губили наду, мислили смо да ће се све брзо завршити. Нашу групу нико није пријавио.

Постојала је и друга група војника заробљеника која је била верна краљу. Нисмо се свађали. Један подофицир из „краљеве групе“ био је из богате трговачке породице, из Крагујевца. Сви смо га волели. Један младић је имао на руци истетовираног краља Петра Другог. Знали смо шта они раде, они су знали шта ми радимо. И тако је било све до краја.

Немци нас крену на светог Јована четрдесет и пете. Ишли смо пешице до Либека и од Данцинга до холандске границе. Па нас поново врате у Либек. Ту су нас другог маја ослободили Енглези. Тада је команда југословенске војске у Паризу послала једну групу официра да у Либеку формира команду. Требало је да нас окупе и дисциплинују до повратка у Југославију. То им је био задатак. А ми смо требали да се понашамо војнички.

Четници Драже Михаиловића су организовали са Енглезима другу команду. Они су врбовали заробљенике да што више њих остане у емиграцији. Наш задатак је био да што више људи вратимо у Југо-

Михаило Живојиновић (седм групи с лева у првом реду)
у Штампалтеру 20 Б

славију. Обе групе су биле јаке. Формирани су штабови са контраобавештајним и обавештајним групама. Водио се рат за сваког човека.

Једног дана сам видео плакат четничке групе са позивом да се отане у емиграцији. Тврдили су да ћемо у Југославији бити побијени. Моја садашња супруга Милена је четрдесет и четврте била тамо, па је као скољевка доведена у Равензбрик, у женски концентрациони логор. Од ње сам сазнао да нема убијања. Зато сам исцепао тај летак. Видели су ме и њих петнаестак из групе ме је опколило. Питали су ме што сам исцепао плахат. Одговорио сам им да лажу. Међу њима је био и војник са тетовираним краљем на руци. Он је узвикнуо: „Ако њега дирнете, мене сте повредили“. Био сам пријатељ са њим и ом ме је спасао. Тако сам и ја неке од њих бранио.

У разговор се укључила Микина супруга Милена. Била сам на раду у фабрици авиона. Живели смо у подрумима. Шест месеци нисмо видели светлост дана. Стакла су била обојена. Послали су нас на марш дуг тридесет километара. У мају четрдесет и пете стигли смо у Либек. Имала сам тридесет и четири килограма. Помагали су нас заробљеници. Ту сам упознала Мику. Радили смо на томе да се што више људи врати кући.

Мика је описао повратак. Енглези нам нису дали обезбеђење, а тек крајем септембра су нам обезбедили транспорт. Од две хиљаде приспелих војника из Бугарске у Либеку, у емиграцији, остао је велики број. Ту су се сјатили и логораша и цивили на раду. И они су остали у емиграцији. Транспорт смо из Либека стигли у Минхен. Ту је била велика пауза. Из Минхена кренемо за Југославију. У истом возу су били Словенци и Хрвати који су били у немачкој војсци. Из Земуна смо утоварени у неке војне камионе. Имали смо енглеска одела. Милена је дошла двадесет дана раније. Отишао сам у Аду по њу и довео је у Амерић. На путу за село пала је у шанац са водом. У браку смо педесет и четири године.

Пријавим се да радим као учитељ. Комунисти проверавају како сам се држао у заробљеништву. У интернату се запослим као економ и васпитач. Брзо сам примљен у партију. Хтели су да ме поставе за управитеља основне школе у Смедереву, али Кика није дала. Изабран сам за секретара комитета у Младеновцу, да бих касније постао и председник општине.

Краљев војник у Априлском рату, немачки заробљеник, партијски функционер и општински челник, Михаило Мика Живојиновић није веровао да ћу истинито и верно пренети на папир његово сведочење. Захтевао је да прочита мој рукопис пре штампања. Тринаест месеци касније спазио сам на тргу у Младеновцу умрлицу са његовим именом и презименом. Неповерљиви саговорник није дочекао да има ову књигу у рукама. Али ће је зато имати његови синови и унучи.

У следећем броју:

Милосав Марић (1919), Влашка
ДИГОСМО РУКЕ, ПРЕДАСМО СЕ

МАЛИ ОГЛАСИ

ИЗДАВАЊЕ
СТАНОВИ - КУЋЕ

ИЗНАЈМЉУЈЕМ кућу са гаражом, киоском, засебним смештајем за 5 особа, на 3 ара ограђеног дворишта у „Тозином воћу“ за 500 евра. Евентуално младом, запосленом брачном пару договор само за кућу и гаражу. **063/310-205**

ИЗДАЈЕМ двособан, полунаместен, стан у улици Краља А. Обреновића 91. Закуп 140 евра, депозит 140 евра. **060/240-303**

ИЗНАЈМЉУЈЕМ двособан, намештен стан близу института за експерименталну Фонетику и патологију говора „Логопед“ Београд. **063/310-205**

ИЗНАЈМЉУЈЕМ смештаје у „Тозином воћу“. **063/310-205**

ИЗНАЈМЉУЈЕМ смештаје различитог комфора на више локација у Младеновцу. **063/310-205**

ИЗДАЈЕМ собе преко пута бање Селтерс, 2.500 динара по госту дан, Краља Петра I. **063/310-205**

СТАНОВИ
КУПОВИНА - ПРОДАЈА

ПРОДАЈЕМ стан 72м² (80м²) дуплекс, у Младеновцу, центар, цена 72.000€. Може замена за мањи. **064/25-322-60**

ПРОДАЈЕМ нов стан 83м², четворособан, у Младеновцу, насеље „25. мај“, четврти спрат. Укњижен. Цена 700 евра/м². **065/807-94-01**

ПРОДАЈЕМ двособан стан 47м², ужи центар Младеновца, улица Његошева, трећи спрат, новија градња, гас, паркинг. **065/8222-605**

ПРОДАЈЕМ стан 52м², други спрат. Улица Краља Петра Првог. **064/484-52-04**

ПРОДАЈЕМ стан од 51м², ул. Вука Караџића 48/2, приземље. **064/208-10-94**

КУЋЕ
ПРОДАЈА - КУПОВИНА

ПРОДАЈЕМ породичну кућу на одличној локацији у Младеновцу ул. В. Караџића укупне површине 214м² (корисне 190), ушущкана и склоњена од буке са прелепим малим двориштем (2 ара). Кућа је квалитетно грађена, потпуно изолована „сендвич зидом“, са етажним грејањем на гас, укњижена. Од куће је могуће направити три стамбене јединице. Кућа је тренутно вртића. Цена: 750евра/м². Услужни контакт: **064/258-40-47, Вибер: 063/366-676**

ПРОДАЈЕМ кућу 60м² са 22 ара, помоћном зградом и гаражом у Кусатку, 13км од Младеновца. **065/840-5-240**

ПРОДАЈЕМ кућу 170м² у Младеновцу, повисе комуналног, са плацом око 5,3 ара. Приземље и спрат као две одвојене јединице, или мењам за стан новије градње уз доплату, а може и инвестициона градња, уз договор. **061/181-5213, 067/703-5598**

ПРОДАЈЕМ - ИЗДАЈЕМ усељиву кућу-викендицу 60м² са недовршеним поткровљем и терасом 10х4 на плацу од 27 ари са два помоћна објекта са доста воћа у пуном роду. Ковачевац код доње школе **062/299-703, 011/8231-537**

ПРОДАЈЕМ две куће: 1 км од Младеновца: 100м²+18м²+гаража и кућа 77м² са 4 ара плаца. Комплетна инфраструктура. У близини школе, обданиште. Може замена за стан у Београду или Младеновцу, уз доплату. **063/8021-979**

ПРОДАЈЕМ кућу у Рајковцу 85м² са предсобљем 90м², монофазна струја, интернет, 6 ари плаца, 4,5 км. од Младеновца. **061/204-03-62**

ПРОДАЈЕМ кућу на Београдском путу, преко пута ресторана Ивановић. **065/8222-865**

ПЛАЦЕВИ

ПРОДАЈЕМ имање од 71 ар у Кораћици, Јовиски крај, 1 км од главног пута, власник 1/1. Струја, бунар, укњижено. Озидана кућа од сипо-рекса. Цена по ару 500€. **064/167-10-34**

ПРОДАЈЕМ плац од 60 ари у Рајковцу, б.1583., раван. Вода, гас, улично светло, аутобуска станица. Грађевинска зона, може парцелизација. **064/499-1720**

ПРОДАЈЕМ плацеве од 5 ари. На плацу гас, вода, канализација, струја. Дозвољена градња. Ул. 11. новембра у Младеновцу. **063/256-169, 064/142-94-98**

ПРОДАЈЕМ плац од 40 ари у Рајковцу, близу градског гробља. Власник 1/1. Договор. **064/1241-584**

ПРОДАЈЕМ њиву или део њиве од 50 ари у Малом Пожаревцу у грађевинској зони. У близини прикључак за воду, струју и гас. Поред пута са тврдом подлогом. Цена по договору. **066/930-25-74**

ПРОДАЈЕМ плац од 20 ари у Рајковцу, 50 м од окретнице линије број 3, сунчан. **061/264-88-49**

ПРОДАЈЕМ парцелу број 3216, 0,41 ха грађевинско земљиште, дозвољена градња испод земље 6 а изнад 4 спрата. Трофазна струја, канализација, градска вода. Цена 2500 € по ару. Младеновац, ул Бранислава Петронијевића. **060/53-00-517**

ПРОДАЈЕМ имање у Кораћици, Јовиски крај, испод Космаја, око 2 ха са кућом и окућницом, помоћном зградом, асфалт, струја, вода, телефон. Кп.бр. 686 ; 687; 529 и 530 к.о.Кораћица. **065/8222-605**

ПРОДАЈЕМ у Неменикућама плац од 23 ара. Плац је из два посбна дела. Грађевинско земљиште кп. бр. 2408/5. Викенд зона, мирно, пут до плаца, струја, вода, гас... **065/8222-605**

ПРОДАЈЕМ 5 ха у Кораћици- Петкајски крај, 5 км од врха Космаја, засад лешника стар 3,5 година, ограђен, артески бунар, урађен кап-кап систем са природним падом. **065/8222-605**

ПРОДАЈЕМ плац од 30 ари на Космају, Оглавци. Асфалт поред плаца, струја. **065/8222-605**

ПОСАО

ПОТРЕБАН сарадник на раду око смештаја. **063/310-205**

ОЗБИЉНА ЖЕНА са искуством од 17 година у гледању старих лица. Договор. Искључиво Младеновац. **060/37-23-334**

ОЗБИЉНА жена чисти станове и куће. **069/151-11-68**

ПОТРЕБНА спремачица. **063/310-205**

РАЗНО

ПРОДАЈЕМ фрезу 506; Луцерку за кошење; Кабину за трактор; Суве јасенове фосне. **065/8222-865**

ПРОДАЈЕМ више индустријских шиваћих машина. **063/242-614**

ПРОДАЈЕМ нов детектор за тражење метала и злата. Цена: 600 евра. **061/264-88-48**

ПРОДАЈЕМ зидану гаражу у центру града, Краља Петра I 189, улаз са главне улице. **061/651-63-24 (Драган)**

ПРОДАЈЕМ или мењам ФИАТ Мултиплу, може замена за већи ауто, уз доплату. Може и за мањи плац. **064/484-52-04**

ПРОДАЈЕМ пресу за балирање сламе, сена и шаше, руски трактор ТЕ-35. **063/8417-017, 064/90-30-114**

ПРОДАЈЕМ домаћу ракију од шљиве, кајсије, комову и лозовачу. **064/263-03-48**

КУПОН бр. 511

важи за ЈЕДАН мали оглас
Цена огласа без купона 200 дин.

еКњига

Душан Мариновић

ШАРПЛАНИНАЦ

ЈУЧЕ, ДАНАС, СУТРА?...

ДРУГО ДОПУЊЕНО ИЗДАЊЕ

ИМАМО ЛИ
ЈОШ ПРАВЕ
ШАРПЛАНИНЦЕ?

Говоре и пишу:

Обрад Ђокић, Зоран Миловуковић, Зоран М. Кос, Вук Струњаш,
Лудвиг Матлас, Обрад Шкипић, Љубомир Кекановић, Жељко
Шеатовић, Срђан Удовички, Јовица Законовић, Милосав Бабић,
Новак Радуловић, Војислав Анастасијевић и Саша Вурзберг.

www.natura.rs